

60 lat zorganizowanej turystyki kajakowej w Oddziale Wrocławskim PTTK

czyli krótka historia Wrocławskiego Klubu Wodniaków „Wiadrus”

🌀 Początki 🌀

Można powiedzieć, że turystyka kajakowa w Oddziale Wrocławskim PTTK, powołanym do życia 1952 r., jest jego rówieśnicą. Miłośnicy kajakarstwa już wtedy rozpoczęli pływanie po rzekach w okolicach Wrocławia. Pierwsze, spontanicznie organizowane spływy wiodły po Odrze, Nysie Kłodzkiej i Brdzie w ramach spływów ogólnopolskich.

Wspólny udział turystów kajakarzy we wspomnianych imprezach stworzył potrzebę zorganizowania się w sposób umożliwiający stały kontakt, wymianę doświadczeń oraz wspólnego uczestnictwa w spływach kajakowych. **W tym celu w czerwcu 1954 r. w Oddziale Wrocławskim PTTK powołano do życia sekcję kajakową, która w 1956 r. otrzymała nazwę Wrocławski Klub Wodniaków, a w 1961 r. połączyła się z kołem nr 3.** Natomiast w 1970 r., podczas corocznego spotkania braci wodniackiej w Sobótce, odbył się oficjalny chrzest wodniacki – WKW przyjął imię boga Odry **Viadrusa (Wiadrusa)**, a matką chrzestną była znana aktorka Kalina Jędrusik, urodzona pod znakiem Wodnika.

Już na początku zorganizowanej działalności skompletowano ekipę na spływ „Wisłą do Morza” oraz przygotowano spływ Małą Panwią i kilka etapów spływu „Do granic pokoju”. Wprowadzono zwyczaj cotygodniowych spotkań członków i sympatyków Klubu, który przetrwał próbę czasu i jest kultywowany do dziś. Działalność klubu była coraz bardziej ożywiona, czego efektem było organizowanie spływów weekendowych Odrą i jej dopływami: Oławą, Smotrawą, Widawą, Bystrzycą, Małą Panwią, Baryczą, Nysą Kłodzką, Stobrawą, Kaczawą. Szczególnym uznaniem cieszyły się spływy organizowane dla Wrocławian na początek sezonu szlakiem

Smortawy i Odry. W latach 1962-64 reprezentacja Klubu uczestniczyła w zagranicznych spływach rzekami Driną, Dunajem i Łabą. Rok 1962 zapoczątkowało uczestnictwo w Międzynarodowym Spływie Kajakowym na Dunajcu oraz na Popradzie w ramach „Tygodnia Dzikich Wód”. Lata 1969-1995 to czas corocznego udziału Klubu w Międzynarodowym Spływie na Mazurach. „Wiadrus” był przez wiele lat najlepszą drużyną i zdobył na własność statuetkę Światowida za zajęcie w kolejnych trzech latach I miejsca w punktacji drużynowej.

Wielokrotnie liczna reprezentacja Klubu uczestniczyła w organizowanych w kraju i za granicą w spływach kajakowych, gdzie zdobywano nagrody i wyróżnienia. W latach, w których popularne było hasło „czynny wypoczynek dla świata pracy” imprezy były dofinansowane przez Urząd Wojewódzki, Urząd Dzielnicy Stare Miasto we Wrocławiu, WKFiT, Zarząd Główny PTTK, PZKaj i Zarząd Oddziału PTTK. Pozwalało to na organizowanie od 1969 r., gdy funkcję prezesa WKW „Wiadrus” objęła **Tamara Dauerman**, przez cały okres letni 2-tygodniowych turnusów spływowych, głównie na Lubuskim szlaku kajakowym, Suwalsko-Augustowskim i na Mazurach na trasie Wilkasy-Kruklanki.

Rzeki i spływy

W okresie 55 lat swojej działalności Klub zorganizował dla swoich członków, sympatyków i innych amatorów turystyki kajakowej spływy na najpopularniejszych rzekach i szlakach kajakowych Polski. Odra, Pilica, Słupia, Gwda, Bug, Drawa, Drwęca, Obra, Brda, Radunia, Wda, Radew, Parsęta, Warta, Rospuda, Netta, Biebrza, Cz. Hańcza, Krutynia, Piława, Nida to tylko kilka rzek, po których pływali kajakarze z „Wiadrusa”. Działalność Klubu nie ograniczała się tylko do organizacji imprez dla swoich członków. To również praca na rzecz Domów Dziecka i dzieci z najuboższych rodzin. Pierwsza tego typu impreza odbyła się z inicjatywy prezesowej Tamary Dauerman w 1968 r. z udziałem 150 osób, pod patronatem wojska i pod bacznym okiem boga Odry Wiarusa.

Od 1985 r. – po śmierci Tamary Dauerman – jej następcy postanowili zrealizować marzenia nieżyjącej prezesowej i powrócili do szlachetnej idei upowszechniania kajakarstwa wśród biednych dzieci. Od tego czasu, corocznie we wrześniu, w ramach obchodów światowego dnia turystyki organizowana jest impreza kajakowo-rekreacyjna dla dzieci z rodzinnych Domów Dziecka i świetlic środowiskowych. Dużą pomoc finansową i rzeczową klub otrzymuje od licznych sponsorów i współorganizatorów, m.in. Inspektoratu Żeglugi Śródlądowej, Policji Wodnej, Żeglugi Pasażerskiej pana Leszka Hordejuka, kantoru wymiany walut „Cent”, , Urzędu Wojewódzkiego, a ostatnio Urzędu Marszałkowskiego i Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz od wielu prywatnych darczyńców, głównie artykułów żywnościowych.

Doceniając wielkie zasługi Tamary Dauerman-Ziobrowskiej dla WKW „Wiadrus” oraz dla rozwoju kajakarstwa turystycznego, po jej śmierci postanowiono organizować na Odrze i jej dopływach ogólnopolskie spływy kajakowe „**Powitanie Wiosny**” im. Tamary Dauerman-Ziobrowskiej. W latach 1987-1996 odbyło się 10 kolejnych edycji tych spływów, wpisanych w kalendarz imprez ogólnopolskich, a obecnie organizowane są ku pamięci i kolejnej prezesowej Anny Goj, która zmarła w 2006 roku. Spływy te organizowane są na Odrze i jej dopływach, gromadzą rok rocznie kilkudziesięciu uczestników.

Nową pozycją, zyskującą coraz większe zainteresowanie, jest organizowany od 2002 r. w ramach obchodów światowego Dnia Wody zimowy spływ kajakowy „**Pożegnanie Zimy**”. Początkowo odbywał się na rzece Oławie z możliwością przepłynięcia przez tereny wodonośne, obecnie odbywa się na rzece Ślęzy w pobliżu Wrocławia. Miła atmosfera panująca podczas spływu, mimo chłodu marcowej aury, jest niewątpliwie zasługą liczego udziału w nim zaprzyjaźnionego Klubu Turystyki Kajakowej „Ptasi Uskok”. Spływ ten jest kolejnym krokiem „Wiadrusa” w kierunku integracji wrocławskiego środowiska kajakowego.

Członków Klubu nie zabrakło podczas uroczystego przepłynięcia w czerwcu 2004 r. przez wyremontowaną po latach Śluzę Mieszcząską oraz w licznych imprezach odbywających się w ramach Powitania Unii Europejskiej na Polskich Wodach. Nową inicjatywą członów klubu jest

organizacja od 2007 spływu „Dla Kasi” rzeką Strzegomka. Jest to hołd dla zamordowanej młodej kajakarki z Wiarusa Kasi Gorczyckiej.

🌿 Kajakarze 🌿

Od początku istnienia klub przywiązywał ogromną wagę do szkolenia kadry. Wielokrotnie organizowane były szkółki kajakowe, kursy przodownicze PTTK i instruktorskie PZK, jak również kierowano kandydatów na kursy organizowane przez inne jednostki turystyki kajakowej PTTK i PZK. Większość wykwalifikowanej kadry, tworzącej później własne jednostki turystyki kajakowej we Wrocławiu i województwie, została wyszkolona właśnie w WKW „Wiadrus”. Wyszkolono ogółem ponad 150 osób, z czego do dziś działa w Klubie 16 przodowników i instruktorów oraz 5 sędziów.

Liczebność Klubu w różnych okresach była zróżnicowana. W początkowym okresie, kiedy Wrocławski Klub Wodniaków skupiał wszystkich amatorów kajakarstwa w mieście, stan członków przekraczał 200 osób. Od 1963 r. zaczęły powstawać filie WKW w innych oddziałach PTTK, które z czasem przekształciły się we własne organizacje. Od momentu wykrystalizowania się Klubu, związanego z Oddziałem Wrocławskim PTTK, średnia liczebność kształtuje się w granicach 60-80 członków, natomiast uczestnictwo w imprezach organizowanych przez Klub w skali rocznej kształtuje się w granicach 300-600 osób. Bywały okresy, szczególnie w latach 70-tych, że pływało z nami nawet ponad 1000 osób.

🌿 Sprzęt 🌿

Na systematyczne poszerzanie działalności organizacyjnej Klubu duży wpływ miał stan bazy sprzętowej. W pierwszych latach działalności brakowało kajaków i innych akcesoriów, ale dzięki staraniom działaczy sukcesywnie zdobywano sprzęt pływający i biwakowy. Problemem był w owym czasie brak odpowiedniego miejsca na jego składowanie. Dopiero w 1974 r. Klub otrzymał pomieszczenia na przystani wodnej PTTK, które wodniacy własnym wkładem pracy przystosowali do użytkowania. Dziś stan techniczny przystani jest zły i wymaga kapitalnego remontu. Determinacja członków klubu sprawia, że staranne, drobne remonty wykonywane własnym sumptem ratują przystań przed zawaleniem.

Klub posiada kajaki pochodzące z zakupów w latach 70-tych i 80-tych, ale dzięki starannym naprawom są one użytkowane do dnia dzisiejszego. W 2003 r. zakupiono 5 szt. nowoczesnych, poliestrowych kajaków 2-osobowych model AQUARIUS 525, dorobiono do nich stery, model AQUA ONE. W 2004 r. zakupiono kolejny kajak 2-osobowy, poliestrową łódkę firmy Kano, model TOERIST. Dokupiono także fartuchy do wspomnianych Aquariusów oraz wiosła składane czeskiej firmy LAMINEX. Klub posiada także kajaki polietylenowe model: Cruiser, Balou i Horizont. W roku 2013 zostały zakupione kajaki polietylenowe polskiej marki Aquarius wraz z fartuchami, dwie jedynki oraz jedna dwójka.

🌿 Ludzie 🌿

Podsumowując dotychczasowe dokonania Klubu nie sposób nie wspomnieć o ludziach, których wysiłkom zawdzięczamy rozwój i sukcesy. Od zarania dziejów spotykamy nazwiska prezesów Eugeniusza Jankowskiego i Jerzego Piwońskiego. W latach 1959-1961 funkcję prezesa pełnił Jerzy Chwalisz, a w okresie 1962-1964 oraz 1966-1967 – Janusz Szostakowski. W 1965 r. na krótko zastąpił go Ryszard Kot. Od 1960 roku wśród działaczy Klubu pojawiało się nazwisko Tamary Dauerman, która od 1968 aż do swej śmierci w 1985 r. przewodziła klubowi i przyczyniała się do jego sukcesów. Natomiast od 1971 r. w zarządzie Klubu pojawiło się nazwisko Anny Goj. To ona po śmierci Tamary przejęła funkcję prezesa i

bardzo skutecznie pełni ją do 2004r. Oprócz prezesów nie sposób nie wymienić licznych działaczy i członków zarządu Klubu. I tak w pierwszych latach spotykamy nazwiska Tadeusza Daszkowskiego, Stefana Oczko i Adama Kielara, znanego z próby dopłynięcia kajakiem do Indii. W kolejnych latach do najaktywniejszych działaczy należeli: Wiesław Krzywda, Henryk Karpiński, Teresa Cieśla, Mieczysław Cieśla, Józef Wojciechowski, Aleksander Pietrusiński, Jerzy Wieczorek, Waldemar Kołkiewicz, Witold Prelicz, Narcyz Bondyr, Olga Magierowska, Stanisław Szczepański, Henryk Rybacki, Edward Goleń. Od lat 70-tych, w okresie prezesury Tamary Dauerman pojawiły się nazwiska: Anny Goj, Krzysztofa Białobłockiego, Jerzego Porębskiego, Włodzimierza Sławińskiego, Czesława Krupy, Wiktora Klimowicza, Danuty Zdziarek, Wincentego Ilkiewicza, Janusza Stawiarskiego, Jerzego Sosny, Haliny Berych, Wiesławy Wróbel, Kazimierza Gorczyckiego, Zdzisława Kuziemkowskiego czy Zdzisława Stankiewicza.

W późniejszych latach za prezesury Anny Goj dołączyli nowi działacze: Lucyna Juśkiewicz, Andrzej Juśkiewicz, Bernard Czyżewski, Zygmunt Mizgalski, , Teresa Dac, Adam Korabewski, Ryszard Wojtowicz i Bożena Siczek, Andrzej Pawlak, Henryk Grygiel

Za prezesury Bożeny Siczek czynnie włączyli się w prace na rzecz klubu : Małgorzata Kułach, Mateusz Kosmacz, Alicja Śniadecka, Marek Nawracaj, Bogusia Krzysztofek, Robert Przygodzki.

🌀 Nagrody 🌀

Za swoją wieloletnią działalność WKW „WIADRUS” został wielokrotnie wyróżniany i odznaczany m.in. Złotą Honorową Odznaką Oddziału Wrocławskiego PTTK, złotą odznaką PZKaj. oraz wieloma dyplomami, pucharami i pamiątkami. **W dniu 29 marca 2012 r. minister Joanna Mucha przyznała klubowi WKW "Wiadrus" Honorową Odznakę "ZA ZASŁUGI DLA TURYSTYKI"**. Klub jest posiadaczem licznych pucharów i nagród z wielu spływów.

🌀 Czas obecny 🌀

W ostatnich 5 latach mieliśmy parę zmian w historii klubu. Nowy zarząd podejmuje starania w celu ożywienia klubu i powrotu do dawnej świetności. Po roku 1989 dało się obserwować zjawisko odchodzenia członków klubu ze względu na spadek dofinansowania imprez. Konieczna była zmiana sposobu myślenia, postawienie innych celów, znalezienie innych sposobów działania. Czy to się udało pokazują wciąż organizowane imprezy oraz spływy kajakowe, które nadal mają wielką popularność. Pojawiają się nowe formy organizowania turystyki i rekreacji. Klub nie tylko organizuje imprezy masowe, ale także promuje indywidualne podejście do pływania kajakami i poznawania rzek Dolnego Śląska i całego kraju. Członkowie klubu prawie co tydzień organizują się na wybrany odcinek rzeki. Już nie tylko pływamy rodzinnie po spokojnych rzekach i jeziorach, ale mamy wśród członków klubu pasjonatów rzek zwałkowych i górskich. Umożliwiają to kajaki polietylenowe, które są odporne na zniszczenia na przeszkodach. Zmiana podejścia powoduje, że członkami klubu są osoby z rozpiętością wieku od 20 do 70 lat i każdy znajduje odpowiednią dla siebie formę pływania kajakiem.

Poza spływami, które mają już wieloletnią tradycję pojawiają się nowe pomysły, które zaczynają tworzyć własną historię. Od kilku lat organizowany jest Spływ Barbórkowy Odrą z Głogowa do Nowej Soli. Spływ, który ze względu na porę roku, koniec listopada/początek grudnia potrafi zaskoczyć uczestników mrozem i śniegiem oraz towarzyszy im przeciwny wiatr utrudniający pokonanie 38 km odcinka Odry. Zawsze jednak czeka na nas gorąca herbata z rumem w klubie kajakowym w Nowej Soli. Coraz większą popularność mają letnie pikniki na

podwrocławskim rozlewisku Bajkał, które „wracają” do kalendarza spływów klubowych po wielu latach nieobecności. Zainicjowane w 2010 roku zimowe zajęcia i ćwiczenia technik kajakowych na basenie odbyły się już 3-krotnie

budząc zainteresowanie członków klubu – pasjonatów kajakarstwa górskiego oraz zaciekawienie przypadkowych widzów obserwujących spuszczenie kajaków na wody basenu. Powstała nowa impreza, „Złot Gwiazdzisty”, na

którym w różnych grupach: pieszej, rowerowej, kajakowej poznajemy miasto

Wrocław i jego okolice. Dwóch licencjonowanych przewodników PTTK: Andrzej w grupie pieszej i Ania w grupie rowerowej zapoznaje uczestników zlotu z ciekawostkami, legendami miasta i okolicy. A jak wiadomo sezon nigdy się nie kończy: w listopadzie można nas zauważyć jak w barwach biało-czerwonych świętujemy 11 listopada, natomiast 1 stycznia, jeżeli tylko Odra nam na to pozwoli nie skuwając wody lodem

świętujemy Nowy Rok spacerem kajakowym z przystani do wyspy Piasek. Obserwujemy wtedy zdumione miny przechodniów i spóźnionych balowiczów, niektórzy robią nam zdjęcia.

W wakacje organizujemy i zapraszamy na nasze spływy. W czerwcu cyklicznie na kolejnych rzekach w Czechach, w lipcu, w sierpniu na rzeki w Polsce, czasem za granicą, np. na Ukrainie. Wśród rzek, które poznaliśmy w ostatnich kilku latach możemy wymienić:

W Czechach: Moravica, Wełtawa, Sazava, Berounka, Łuznice, Ohre.

W Polsce: Słupia, Piława, Dobrzyca, Rurzyca, Brda, Pilica, Nida, Drawa.

Na Ukrainie – Dniestr.

Sezon tradycyjnie kończymy gdzieś w górach: co roku poznajemy nowy zakątek Dolnego Śląska (góry Stołowe, Rudawy Janowickie, Góry Bialskie, góry Wałbrzyskie), a potem już nowy rok i karnawał przetańczony do białego rana na corocznym balu przebierańców.

Wrocław, 2014

Opracowane przez (2009)
Anna Goj, Bożena Siczek
Uwspółcześnione (2014)
Marek Nawracaj

**Płyn z nami !
My właśnie odpływamy...
rzeka nie czeka !**

